

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет економічний
Кафедра обліку і аудиту

Затверджено
На засіданні кафедри обліку і аудиту
факультету економічного
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол №1 від 31 серпня 2020 р.)

Завідувач кафедри _____ проф., д.е.н. Ковалюк О. М.

Силабус з навчальної дисципліни
«Облік і оподаткування в малому бізнесі»
що викладається в межах ОПП «Облік, оподаткування і аудит»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів з спеціальності
071 «Облік і оподаткування»

Львів 2020 р.

**Силабус курсу «Облік і оподаткування в малому бізнесі»
2020/21 навчального року**

Назва курсу	Облік і оподаткування на підприємствах малого бізнесу
Адреса викладання курсу	Проспект Свободи, 18, м. Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра обліку і аудиту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Управління і адміністрування, 071 Облік і оподаткування
Викладачі курсу	Рудницька Олена Василівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту
Контактна інформація викладачів	olenarudnytska@lnu.edu.ua, м. Львів, проспект Свободи, 18, к.201.
Консультації по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення практичних занять за попередньою домовленістю. Можливі онлайн консультації через Viber, Zoom, Microsoft Times та інші електронні ресурси. Для погодження часу онлайн консультацій слід надіслати запит на електронну пошту викладача.
Сторінка дисципліни	https://econom.lnu.edu.ua/department/obliku-i-audytu
Інформація про дисципліну	Курс розроблено таким чином, щоб надати здобувачам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб успішно оволодіти особливостями ведення обліку та оподаткування на підприємствах малого бізнесу, поняттям та особливостями спрощеної системи оподаткування обліку, методикою складання фінансової, управлінської, статистичної форм звітності.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна “Облік і оподаткування на підприємствах малого бізнесу” є дисципліною вільного вибору здобувача, яка викладається у 6-му семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Даний курс дозволяє поглибити і розширити знання студентів з особливостей ведення обліку за основними для всіх підприємств ділянками – обліку запасів, основних засобів, оплати праці, доходів, витрат та за специфічними для малих підприємств питаннями: спрощена система оподаткування, обліку та звітності, ведення обліку з використанням спрощеного плану рахунків, реєстрів спрощених форм обліку, складання фінансової звітності за скороченими формами.
Мета та цілі дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни «Облік і оподаткування малого бізнесу» є висвітлити теоретичні основи та методологічні аспекти обліку у малому бізнесі, елементи його організації зі врахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду. Цілями даного курсу є розкриття загальних характеристик малого бізнесу в Україні, основи побудови бухгалтерського

	<p>обліку на підприємствах малого бізнесу, поняття спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, особливості обліку грошових коштів, розрахунків з оплати праці, виробничих запасів, необоротних активів, витрат на виробництво, реалізації продукції (робіт, послуг), власного капіталу.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Базова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.) Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 16.07.1999 р. №996 (зі змінами та доповненнями) URL : http:// zakon1.rada.gov.ua/go/996-14. 2) Закон України № 4618-VI «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні». 3) Н(П)СБО 25 «Спрощена фінансова звітність». 4) Наказ МФУ від 19.04.2001 р. №186 «Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку», 5) Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом МФУ від 30.11.1999 р. №291, 6) НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", затвердженого наказом МФУ від 07.02.2013 р. №73, 7) Методичні рекомендації із застосування регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами від 25.06.2003 р. № 422 8) Методичні рекомендації із застосування регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами від 15.06.2011 р. № 720. 9) П(С)БО 31 “Фінансові витрати”, 10) Закон України “Про оплату праці”, 11) Закон України “Про відпустки”, 12) “Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку”, 13) “Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні”, 14) “Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань”, 15) Методичні рекомендації до окремих П(С)БО, 16) Господарський кодекс України; 17) Податковий кодекс України; 18) Гура Н.О. Облік на підприємствах малого бізнесу / Н. О. Гура, Т. Г. Мельник. – Київ: 2018. – 288 с. 19) Ніпорко Н.І. Формування системи обліку на малому підприємстві: управлінський аспект / Ніпорко Н.І.// Журнал Проблеми і перспективи економіки та управління № 1(17) (2019) 20. Суть малого та середнього бізнесу // [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://netstar.moy.su/index/sut_malogo_ta_serednogo_biznesu/0-55 21. Л.В. Гуцаленко, У.О. Марчук, Л.В. Мельянцева Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу. – Навч. Посібник. – К.: “Руна”, 2019 р. – С. 390. <p>Додаткова література</p> <p>План рахунків бухгалтерського обліку, затверджений наказом Мінфіну України від 30.11.1999 р. №291. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text</p>

План рахунків бухгалтерського обліку суб'єктів малого підприємництва, затверджений наказом Мінфіну України від 19.04.2001 р. №186. <https://buhgalter911.com/uk/normativnaya-baza/instr-plan-rah/plan-rah/plan-rahunkiv-buhgaltersykogo-1021502.html>

Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами, затверджені наказом МФУ від 26.06.2003 р. № 442. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0422201-03#Text>

4. Буряк П.Ю. Облік на підприємствах малого бізнесу / П.Ю.Буряк, Л.Ю. Шевців, Р.Л. Хом'ян. — К.: Професіонал, 2005. — 271 с.

5. Гура Н.О. Облік на підприємствах малого бізнесу / О.Н. Гура, Т.Г. Мельник, Т.М. Моторін — К.: Знання, 2007. — 310 с.

6. **Долинський К. В. Концепція спрощеного обліку доходів та витрат на малих підприємствах.** Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/economy-311/accounting-and-auditing>

7. Е.П. Милявська, О.І. Жабін. Організація обліку грошових коштів на підприємствах малого бізнесу. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://poglyad.com/students/item-12310>

8. Єфіменко Т.І., Ловінська Л.Г., Канцуров О.О. та ін. Малий бізнес в Україні: економіка, фінанси, бухгалтерський облік / За ред. Л.Г. Ловінської.- К.: НДФІ, 2006.-368с.

9. Кундря-Висоцька О.П. Організація обліку: Навчальний посібник / Оксана Петрівна Кундря-Висоцька. — Львів : ЛБІ НБУ, 2006. — 223 с.

10. Милявська Е.П. Облік на підприємствах малого бізнесу: навчальний посібник / Е.П.Милявська, О.І.Жабін. — К.:Центр учбової літератури, 2008. — 162 с.

11. Михайлов М.Г. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу: навчальний посібник / Михайлов М.Г., Поляткіна Л.І., Славкова О.П. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 320с.

12. *Організація обліку на підприємствах малого бізнесу* [Текст] : прогр. курсу. Л.В. Джулій, В.Г. Стрижова. — Хмельницький : ТУП, 2002.

13. Свідерський Є.І. Облік діяльності суб'єктів малого підприємництва: навчальний посібник / Є.І. Свідерський, Д.Є. Свідерський. — К.: КНЕУ, 2008. — 472 с.

14. Тимошенко Ю.М. Законодавче регламентування організації обліку на малих підприємствах. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://intkonf.org/timoschenko-yum-zakonodavche-reglamentuvannya-organizatsiyi-obliku-na-malih-pidприємствah/>

15. Усик В.І. Державне регулювання потенціалу сектору малого та середнього бізнесу: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.03 / Усик Віра Іванівна.- К., 2009.

16. Хмелюк А. В. Особливості організації обліку на малих підприємствах згідно з податковим кодексом України. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://intkonf.org/kand-ekonom-nauk-hmelyuk-a-v-osoblivosti-organizatsiyi-obliku-na-malih-pidприємствah-zgidno-z-podatkovim-kodeksom-ukrayini/>

17. Хом'як Р. Л., Скибінська З.М. Облік на підприємствах малого бізнесу: Навчальний посібник. - Львів: "Магнолія 2006", 2008. -205 с.

	<p>18. Шарапа О.М. Спрощений облік на малих підприємствах: переваги та недоліки. Електронний ресурс. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znpchdtu/2008_21_1/articles/Finansi/30_Sharapa.pdf.</p> <p>19. Шилова Т.С., Балюк Т.К. Особливості організації обліку на підприємствах малого бізнесу. Електронний ресурс. Режим доступу: http://intkonf.org/shilova-ts-balyuk-tk-osoblivosti-organizatsiyi-obliku-na-pidpriemstvah-malogo-biznesu/</p> <p>ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сайт Верховної Ради України - http://portal.rada.gov.ua/ 2. Сайт Податкової служби України - http://www.sta.gov.ua/control/uk/index 3. Сайт Аудиторської палати України - www.apu.com.ua 4. Сайт Кабінету Міністрів України - www.kmu.gov.ua 5. Сайт Національного банку України www.bank.gov.ua 6. Офіційний сайт всеукраїнської професійної бухгалтерської газети “Все про бухгалтерський облік” - http://vobu.gov.ua/
Тривалість курсу	48 годин аудиторних занять
Обсяг курсу	48 годин аудиторних занять. З них 32 години лекцій, 16 годин практичних занять та 42 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>При проходженні курсу студент буде знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - базові знання та розуміння економічних категорій щодо характеристики, ролі та значення малого бізнесу, державного регулювання малого бізнесу в Україні, особливостей спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, грошових коштів та розрахунків, порядок нарахування, утримань, виплати заробітної плати, поняття, визнання та оцінка, надходження та вибуття виробничих запасів, основних засобів, обліку витрат та власного капіталу на підприємствах малого бізнесу; та організації і ведення обліку на малих підприємствах та причинно-наслідкових зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; - сутність об'єктів обліку та оподаткування на підприємствах малого бізнесу та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності; - формувати й аналізувати фінансову, податкову і статистичну звітність підприємств малого бізнесу (в тому числі спрощену форму фінансової звітності) та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень; - методичний інструментарій обліку, та оподаткування господарської діяльності підприємств малого бізнесу; - особливості практики здійснення обліку, та оподаткування діяльності підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності; - механізм функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати її особливості з метою організації обліку та формування звітності на підприємствах <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відображати в обліку господарські операції за різними ділянками обліку активів у малому бізнесі; - вміти працювати як самостійно, так і в команді. Проявляти самостійність

	<p>і відповідальність у роботі, професійну повагу до етичних принципів, демонструвати повагу до індивідуального та культурного різноманіття;</p> <ul style="list-style-type: none"> - розвивати теорію і практику у сфері обліку і оподаткування на підприємствах малого бізнесу; - системно та глибоко мислити щодо концептуально-методологічних і прикладних засад системи обліку та оподаткування, практичного досвіду, прогнозування, а також податкового планування. - володіти передовими концептуальними та методологічними знаннями у галузі обліку та оподаткування на підприємствах малого бізнесу; - вирішувати комплексні проблеми (створення та розвиток суб'єктів малого бізнесу, ведення обліку малого бізнесу) у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення цілісних знань або професійної практики; - створювати та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику згідно нових викликів сьогодення у середовищі малого бізнесу; - ідентифікувати нові умови господарювання й розробляти облікову політику суб'єктів малого бізнесу; - здатність розробляти методику обліку активів та пасивів, доходів, витрат та фінансових результатів суб'єкта для інформаційного забезпечення управлінських рішень у контексті системи управління. - складання та подання фінансової, статистичної та управлінської звітності (для суб'єктів малого підприємництва та спрощених форм фінансової звітності).
Ключові слова	Облік, оподаткування, мікропідприємство, мале підприємство, спрощена система оподаткування, спрощена звітність, фінансова звітність, податкова звітність.
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекцій, практичних занять і консультацій.
Теми	подано у формі СХЕМИ КУРСУ*
Підсумковий контроль, форма	Залік.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з бухгалтерського, фінансового обліку, економічного аналізу, податкової системи, які є необхідними для побудови ефективних управлінських рішень та ведення обліку і складання звітності на підприємствах малого бізнесу.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, науково-дослідні роботи, дискусія.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, окрім загальнонавчаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50; •

<p>кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>залік: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50. Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Письмові роботи: очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (вирішення практичних задач, виконання тестових завдань). Академічна доброчесність: очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам.</p> <p>Політика виставлення балів.</p> <p>Враховуються бали, набрані на заняттях, у самостійній роботі та під час заліку. При цьому обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність студента під час заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання на контрольні роботи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми малого бізнесу. 2. Напрями державної підтримки малого бізнесу. 3. Порівняльний аналіз основного і спрощеного плану рахунків. 4. Зміст наказу про облікову політику. 5. Переваги та недоліки спрощеного плану рахунків. 6. Порядок подання заяви про застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. 7. Нормативно-правове регулювання застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. 8. Податковий період та термін сплати єдиного податку. 9. Які форми розрахунків можуть використовувати підприємства малого бізнесу. 10. Порядок відкриття та закриття рахунків в банківських установах підприємствами малого бізнесу. 11. Особливості обліку грошових коштів та коштів в розрахунках в іноземній валюті підприємствами малого бізнесу. 12. Документальне оформлення руху грошових коштів підприємствами малого бізнесу. 13. Розкрити організаційні аспекти праці на підприємствах малого бізнесу. 14. Якими первинними документами необхідно оформляти трудові відносини на підприємствах малого бізнесу? 15. Які види утримань із заробітної плати працівників підприємств малого бізнесу? 16. Визначити сутність та методику визначення податку з доходів фізичних осіб та податкової соціальної пільги. 17. Порядок обчислення середньої заробітної плати. 18. Якими первинними документами оформляють надходження та вибуття запасів малого підприємства? 19. Як обліковуються запаси у місцях їх зберігання та у виробництві?

20. Які рахунки призначені для обліку запасів малого підприємства?
21. Назвіть облікові реєстри у яких накопичується інформація про рух виробничих запасів.
22. Які форми фінансової звітності узагальнюють інформацію про запаси малого підприємства?
23. За якими оцінками відображаються основні засоби в бухгалтерському обліку?
24. Які первинні документи обліку основних засобів використовують малі підприємства?
25. Охарактеризуйте методи нарахування амортизації основних засобів. Охарактеризуйте 16 груп основних засобів.
26. Облік надходження основних засобів.
27. Облік вибуття основних засобів.
28. Особливості обліку нематеріальних активів на підприємствах малого бізнесу.
29. Що визнають витратами звітного періоду?
30. Які рахунки бухгалтерського обліку може використовувати мале підприємство для обліку витрат?
31. Які первинні документи використовують малі підприємства для обліку витрат?
32. Як групуються витрати за економічними елементами?
33. Які витрати входять до складу загальновиробничих витрат малого підприємства?
34. Як загальновиробничі витрати впливають на визначення собівартості продукції (робіт, послуг)?
35. За якими економічними елементами групуються витрати операційної діяльності малого підприємства?
36. Що визнають виробничими витратами?
37. Особливості обліку доходів на підприємствах малого бізнесу.
38. Якими первинними документами мале підприємство оформляє виробництво та реалізацію готової продукції?
39. Аналітичний облік реалізації готової продукції.
40. Які рахунки бухгалтерського обліку призначені для обліку власного капіталу малого підприємства?
41. Якими первинними документами оформляються операції пов'язані з визначенням фінансового результату?
42. Які фінансові результати може отримати мале підприємство від ведення господарської діяльності?
43. Які податки мале підприємство повинно сплачувати за результатами господарської діяльності?
44. Опишіть структуру скороченої фінансової звітності суб'єкта малого підприємства.
45. Опишіть структуру звіту про фінансовий результат суб'єкта малого підприємства?
46. Охарактеризуйте зміст і структуру податкової декларації з ПДВ.
47. Які існують форми звітності з ПДВ та хто їх складає, які існують звітні періоди і строки подання звітності з ПДВ?
48. Які законодавчі документи встановлюють порядок нарахування сплати податку на прибуток?

	49. Яка відповідальність суб'єкта малого підприємництва за порушення строків подання податкової звітності? 50. Назвіть мету складання статистичної звітності та дайте визначення статистичної звітності.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

* Схеми курсу

№	Теми лекцій	Год.	Література (за номерами в основній таблиці си́лабусу)	№	Практичні заняття	Література (за номерами в основній таблиці си́лабусу)	Год.
1	Нормативно-правове регулювання діяльності та обліку суб'єктів малого підприємництва. Основи побудови бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу.	4	1,2,3,4,7,8,18	1	Нормативно-правове регулювання діяльності та обліку суб'єктів малого підприємництва. Основи побудови бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу.	1,2,3,4,7,8,18	2
2	Спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва	4	1,2,3,4,7,8,18	2	Спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва	1,2,3,4,7,8,18	2
3	Облік грошових коштів та розрахунків.	4	1,3,4,8,12,13,14,18	3	Облік грошових коштів та розрахунків.	1,3,4,8,12,13,14,18	2
4	Особливості обліку виробничих запасів на підприємствах малого бізнесу	4	1,3,4,8,9,18	4	Особливості обліку виробничих запасів на підприємствах малого бізнесу	1,3,4,8,9,18	2
5	Облік необоротних активів на підприємствах малого бізнесу.	4	1,3,4,8,9,10,12,17,18	5	Облік необоротних активів на підприємствах	1,3,4,8,9,10,12,17,18	2

					малого бізнесу.		
6	Особливості обліку і оподаткування доходів і витрат на підприємствах малого бізнесу.	4	1,3,4,8,9,10, 12,17,18	6	Особливості обліку і оподаткування доходів і витрат на підприємствах малого бізнесу.	1,3,4,8,9,10, 12,17,18	2
7	Особливості обліку власного капіталу на підприємствах малого бізнесу.	2	1,3,4,8,9,10, 12,17,18	7	Особливості обліку власного капіталу на підприємствах малого бізнесу.	1,3,4,8,9,10, 12,17,18	1
8	Особливості обліку та оподаткування розрахунків з оплати праці на підприємствах малого бізнесу	2	1,3,4,8,9,10,11 12,17,18	8	Особливості обліку та оподаткування розрахунків з оплати праці на підприємствах малого бізнесу	1,3,4,8,9,10,11 12,17,18	1
9	Особливості складання та подання звітності малих підприємств (фінансова, статистична, управлінська).	4	1,3,4,6,18	9	Особливості складання та подання звітності малих підприємств (фінансова, статистична, управлінська).	1,3,4,6,18	2
	Разом	32			Разом		16

Силабус курсу розроблено Дубіль О.В.